

2018-06-29

Öppet brev till Lena Hallengren,
barn-, äldre- och jämställdhetsminister

Regeringen slänger tolkmiljoner i sjön

Onsdagen den 20 juni beslutade regeringen att lägga 45 miljoner kronor på ett havererat system för tolktjänst.

Efter årtal av löften om reformer valde regeringen att ignorera kritiken från tolkanvändarna och köra över de organisationer som representerar döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.

Och vad värre är: Regeringen går ut i media och hävdar att denna konservering av ett misslyckat system innebär en reell förbättring. Man hävdar, mot bättre vetande, att detta ger hörselskadade, döva och personer med dövblindhet en starkare position på arbetsmarknaden.

Vi häpnar inför arrogansen.

Dagens system för tolktjänst är krångligt, med många olika huvudmän. Det är problematiskt för såväl tolkanvändare som beställare och utförare. Vi som företräder tolkanvändarna har därför under lång tid varit tydliga med att tolktjänsten behöver vara sammanhållen under ett statligt huvudmannaskap. Vi har förespråkat ett sammanhållet system, med en ingång för tolkanvändaren, oavsett vem som har betalningsansvar. Det skulle förenkla för den enskilde, samtidigt som det skulle minska samhällets kostnader för administration.

Det nuvarande tolktjänstsystemet innebär dessutom att arbetsgivaren måste stå för huvudparten av tolkkostnaderna för sina anställda. Det är en utgift som många arbetsgivare inte har möjlighet att ta på sig. Följden är att tolkanvändare blir mindre attraktiva som arbetskraft och får svårare att göra karriär. Många får svårt att få arbete som de är kvalificerade för eller att överhuvudtaget komma in på arbetsmarknaden.

Situationen förvärras ytterligare av att landstingens/regionernas tolkcentraler har möjlighet att snäva in tillgången till tolk och styra till vilken typ av arbetsuppgifter tolktimmarna används.

Den satsning som regeringen har beslutat om kommer inte att ändra på detta. Tvärtom "belönas" nu landsting/regioner med ytterligare 45 miljoner kronor – och dessutom utan tydliga direktiv om utvärdering.

Regeringen har gett Myndigheten för Delaktighet (MFD) i uppdrag att informera om tolktjänst i arbetslivet. Men det går inte att informera bort brister i ett system som inte fungerar.

För oss är det uppenbart att inga av dessa åtgärder kommer att leda till bättre villkor och långsiktig trygghet för arbetstagare som behöver tolk. Regeringen slänger tolkmiljonerna i sjön.

Vi har framfört våra synpunkter till Socialdepartementet vid upprepade tillfällen. Vi har varit tydliga, vi har varit konstruktiva. Även när satsningen på arbetslivstolkning presenterades i budgetpropositionen ifjol, utan någon verklig plan eller tanke bakom, bidrog vi med konkreta, positiva förslag. Vi såg att det effektivaste sättet att använda pengarna skulle vara att lägga dem på en försöksverksamhet i några landsting/regioner eller via Arbetsförmedlingen. Syftet skulle vara att ta reda på hur behovet av arbetslivstolkning ser ut för att därefter reformera hela tolktjänsten och skapa en ändamålsenlig och betydligt effektivare tolktjänst.

Men så blev det inte. Trots att vi utlovats ett möte med Arbetsmarknadsdepartementet i augusti för att specifikt diskutera utformningen av satsningen, valde regeringen att fatta beslut i frågan redan den 20 juni – utan att förankra med oss.

Vi kräver nu en förklaring av dig, Lena Hallengren:

Har ni i regeringen inga ambitioner att faktiskt förbättra tolktjänsten? Har ni ingen respekt för tolkanvändarnas åsikter? Förklara hur ett extra statsbidrag till landsting och regioner ger döva, hörselskadade och personer med dövblindhet större möjligheter på arbetsmarknaden, nu och i framtiden?

Vänliga hälsningar

Åsa Henningsson
förbundsordförande
Sveriges Dövas Riksförbund (SDR)

Mattias Lundekvam
förbundsordförande
Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Amanda Lindberg
förbundsordförande
Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB)

Jan Höglund
förbundsordförande
Riksförbundet DHB

Laith Foad Fathulla
förbundsordförande
Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDUF)

Jonathan Elebjörk Wahlström
ordförande
Unga Hörselskadade (UH)

Sophie Toomväli-Petersson
förbundsordförande
Dövblind Ungdom (DBU)